

جامعه‌شناسی - تاریخ اقدام عمومی

رنو پر ، ژیل پُلِه

ترجمه‌ی مجید وحید

نشر مرکز

فهرست

سخن مترجم ۱

مقدمه

- از علمی تاریخی به جامعه‌شناسی- تاریخ اقدام عمومی ۷
علوم دقیقه در مقابل علوم اجتماعی ۸
علوم اجتماعی به‌مثابه‌ی علوم تاریخی ۱۰
برای یک جامعه‌شناسی- تاریخ اقدام عمومی ۱۲

دفتر اول

تحلیل سیاست‌گذاری‌های عمومی و علوم اجتماعی: شالوده‌ها ۱۵

فصل اول

- از علوم سیاست‌گذاری به تحلیل سیاست‌گذاری به‌مثابه‌ی علم اجتماع ۱۷
از علم اداری به علوم سیاست‌گذاری ۱۸
علم اجتماعی سیاست‌گذاری‌های عمومی در ایالات متحده‌ی آمریکا؟ ۲۵
چه میراثی در فرانسه؟ ۳۰

فصل دوم

- از جامعه‌شناسی تاریخی دولت به جامعه‌شناسی- تاریخ اقدام عمومی ۳۷
جامعه‌شناسی تاریخی دولت ۳۷
بازگشت چند رشته‌ای امر سیاسی ۴۴
اصول رهیافت جامعه‌شناسی- تاریخ اقدام عمومی ۴۷

دفتر دوم

۵۵ جامعه‌شناسی - تاریخ اقدام عمومی: کارنامه

فصل سوم

۵۷ دولتی شدن، مقوله‌بندی و اداری کردن جامعه

۵۷ دولتی شدن به منزله‌ی دیوانی شدن و اداری کردن جامعه

۶۱ پیدایش اجتماعی مقوله‌های اقدام عمومی

۶۴ (باز) اندیشیدن دولتی شدن: آزمایشگاه اجتماعی و شهری

فصل چهارم

۷۵ علوم و ترتیبات حکومت

۷۷ علوم حکومت و شکل‌های حکومت‌مندی

۸۲ بسیج دانش‌ها در اقدام عمومی

۸۶ تربیت مدیران میانی [عرصه‌ی] اقدام عمومی

دفتر سوم

۹۱ فراسوی دولت و نهادهای ملی: کارگاه‌های جدید

فصل پنجم

۹۳ گردش‌ها و موضوع فراملی

۹۳ بحثی علمی: مقایسه به‌مثابه‌ی مسأله

۱۰۰ انتقال سیاست‌گذاری و موضوع گردش

۱۰۳ جامعه‌شناسی - تاریخ جهانی شدن؟

فصل ششم

۱۱۱ جامعه‌شناسی - تاریخ ساخت اروپایی و اروپایی شدن؟

۱۱۱ به‌سوی جامعه‌شناسی - تاریخ ساخت اروپایی

۱۱۸ اروپایی شدن به‌منزله‌ی ساخت و فرایندی جامعه‌شناسی - تاریخی

۱۲۷ نتیجه: فراسوی اقدام عمومی...

۱۳۱ کتابنامه

۱۴۹ نمایه

سخن مترجم

این اثر که با عنوان «جامعه‌شناسی-تاریخ اقدام عمومی» ترجمه شده و در دسترس خوانندگان حوزه‌ی علوم سیاست‌گذاری و علوم اجتماعی قرار می‌گیرد، دومین اثر ترجمه‌شده از سوی نگارنده است.^۱ کار ترجمه نیز، مانند همه‌ی کارها، با تجربه پُرنسبت است و قاعدتاً کارهای بعدی باید نسبت به کارهای قبلی بهتر باشند و امید مترجم نیز همین است.

ترجمه، البته، به دلایلی کار آسانی نیست. شماری از آن‌ها از این قرارند: نخست این که، برای ترجمه، مترجم باید به ضرورت آن اعتقاد راسخ داشته باشد. چنین اعتقادی نزد نگارنده وجود داشته که اثر را به فارسی برگردانده است؛ اما هم او بر این نظر است که هیچ ترجمه‌ای جای اثر اصلی را نمی‌گیرد. دیگران هم که آثار فارسی را به سایر زبان‌ها ترجمه کرده‌اند، تمام لطافت و معنای آن را برنگردانده‌اند. بنابراین، بهترین توصیه به دانشجویان و محققان علوم اجتماعی این است که ترجمه را فقط در صورت ضرورت بخوانند و از یادگیری زبان‌های دیگر غفلت نورزند.

دوم این که، سبک نگارش از یک زبان به زبان دیگر متفاوت است. به‌عنوان مثال، در آثار فرانسوی، متون زیادی وجود دارند که با زبانی سهل تدوین نشده‌اند، مفاهیم دشوار دارند و در بندهای زیادی جملات متعدد گنجانده‌اند. برگردان این

۱. اثر نخست، کتاب میشل کروزیه است که با عنوان «دولت فروتن، دولت مدرن» به چاپ رسیده است.

متون، برای خواننده‌ی فارسی‌زبان که عموماً هرگاه سختی‌ای در نوشته می‌بیند آن را حمل بر کاستی مترجم می‌کند، کار آسانی نیست. نکته این است که نزد دانشمندان علوم انسانی و علوم اجتماعی در فرانسه و در بسیاری جاهای دیگر، آن کس که وارد این ساحت‌ها می‌شود، زبان آن را هم باید بداند و سختی‌های آن را بر خود هموار سازد. اما این نکته گویا بر بسیاری از مردمان ما، از جمله دانشگاهیانمان، ناآشکار است.

سوم این که، شمار زیادی از مفاهیم و واژگان علمی در حوزه‌ی علوم انسانی و علوم اجتماعی در زبان فارسی دارای برگردانی یگانه و پذیرفته‌شده نیستند. در چنین حالتی، مترجم ناگزیر به معادل‌سازی می‌شود و جهد و اجتهاد او، در موارد زیادی، ممکن است از سوی دیگر مترجمان و یا همکارانش مطلوب به نظر نیاید. این چنین است که در ایران، سال‌هاست شاهد ترجمه از سوی کسانی و نقد و در برخی مواقع لعن ترجمه‌ی آن‌ها از سوی کسان دیگریم. به باور نگارنده، کار مترجم معادل‌یابی صحیح و دقیق است و معادل‌سازی، در اساس، کار مترجم نیست و کار نهاد است. هرگاه مترجم از معادل‌یابی به‌سوی معادل‌سازی کشیده شده است، ناگزیر به سختی‌ای ناخواسته تن داده که در مواردی بسیار، چندان هم با استقبال مواجه نمی‌شود.

در اسباب انتخاب این کتاب برای ترجمه، ذکر نکات زیر مناسبت دارد:
اول این که، کتاب مربوط به عرصه‌ی سیاست‌گذاری عمومی است. سیاست‌گذاری عمومی، اگرچه از رشته‌های بسیار مهم دانشگاه‌های کشورهای پیشرفته‌ی جهان است و اسباب تحولات عمده‌ای را در شناخت دولت و عمل آن فراهم آورده است، در ایران هنوز چندان ریشه نندوانده است. شمار مراکز دانشگاهی که به‌طور جدی بر این تخصص متمرکزند بسیار پایین است و شگفت‌انگیز این که برخی دانشگاهیان در کشور هنوز نسبت به وابستگی این رشته به ساحت علوم سیاسی، برخلاف اجماعی که در جهان وجود دارد، «شک ایرانی» دارند و بر موضع خویش «تعصب ایرانی» می‌ورزند. از این رو، باید در این باب به توسعه‌ی ادبیات دامن زد.

بعد این که، نویسندگان کتاب از همکاران و دوستان نگارنده در مؤسسه‌ی مطالعات سیاسی لیون فرانسه هستند. در دسترس بودن آن‌ها، دل مترجم را محکم